

ΜΑΚΡΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ

Ενότητα 6: Ζήτηση χρήματος – Αγορά Χρήματος

Γεώργιος Μιχαλόπουλος
Τμήμα Λογιστικής-Χρηματοοικονομικής

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Άδειες Χρήσης

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό υπόκειται σε άδειες χρήσης Creative Commons.
- Για εκπαιδευτικό υλικό, όπως εικόνες, που υπόκειται σε άλλου τύπου άδειας χρήσης, η άδεια χρήσης αναφέρεται ρητώς.

Χρηματοδότηση

- Το παρόν εκπαιδευτικό υλικό έχει αναπτυχθεί στα πλαίσια του εκπαιδευτικού έργου του διδάσκοντα.
- Το έργο «Ανοικτά Ακαδημαϊκά Μαθήματα στο Πανεπιστήμιο Μακεδονίας» έχει χρηματοδοτήσει μόνο τη αναδιαμόρφωση του εκπαιδευτικού υλικού.
- Το έργο υλοποιείται στο πλαίσιο του Επιχειρησιακού Προγράμματος «Εκπαίδευση και Δια Βίου Μάθηση» και συγχρηματοδοτείται από την Ευρωπαϊκή Ένωση (Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο) και από εθνικούς πόρους.

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΙΑΚΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ
ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΗ ΚΑΙ ΔΙΑ ΒΙΟΥ ΜΑΘΗΣΗ
επένδυση στην κοινωνία της γνώσης
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΣΠΑ
2007-2013
πρόγραμμα για την ανάπτυξη
ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ

Σκοπός

Η κατανόηση της ζήτησης χρήματος και των επιπτώσεων της νομισματικής πολιτικής στην αγορά χρήματος.

Ζήτηση χρήματος: Θεωρητικές προσεγγίσεις

- Παραδοσιακά υπάρχουν δύο διαφορετικές προσεγγίσεις για τους παράγοντες που επηρεάζουν την **Ζήτηση χρήματος**:
 - A. Η ποσοτική θεωρία χρήματος, (Fisher, 1911) (στην πιο πρόσφατη εκδοχή της ως νέο-ποσοτική θεωρία χρήματος του M. Friedman), και
 - B. Η θεωρία της προτίμησης ρευστότητας του M. Keynes (1936)

Η ποσοτική θεωρία χρήματος, Fisher, 1911

Με βάση την ταυτότητα των συναλλαγών υποστηρίζεται ότι η ζητούμενη ποσότητα χρήματος M είναι:

$$M = (1/V) P \cdot Y \quad \text{όπου}$$

M = ζητούμενη ποσότητα χρήματος

P = επίπεδο τιμών

Y = πραγματικό εισόδημα (άρα $P \cdot Y$ = ονομαστικό εισόδημα)

V = σταθερά, ταχύτητα κυκλοφορίας χρήματος ($V = P \cdot Y / M$)

Ταχύτητα κυκλοφορίας χρήματος V : δείχνει το πόσες φορές ένα τυχαίο ευρώ χρησιμοποιείται στις συναλλαγές σε μια περίοδο (έτος) κατά μέσο όρο.

Συμπέρασμα: Η θεώρηση αυτή υποστηρίζει ότι η ζήτηση χρήματος είναι μια θετική συνάρτηση του εθνικού εισοδήματος μόνο. Δηλαδή, αφού η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος είναι σταθερή μεσοπρόθεσμα, η ζήτηση χρήματος είναι ένα ποσοστό του ονομαστικού εισοδήματος $P \cdot Y$

Η προσέγγιση της προτίμησης ρευστότητας (Keynes)

Υπόθεση: υπάρχουν τρία κίνητρα για την κράτηση χρήματος:

- α) συναλλακτικοί λόγοι (**transactions**)
- β) λόγοι προφύλαξης (**precautionary**)
- γ) κερδοσκοπικοί λόγοι (**speculative**)

Η ζήτηση χρήματος για λόγους συναλλαγής και προφύλαξης είναι θετική συνάρτηση του εισοδήματος. Η κερδοσκοπική ζήτηση χρήματος όμως είναι αρνητική συνάρτηση του επιτοκίου (i)

Άρα $M^d = f(Y, i)$ και $dM^d/dY > 0$ & $dM^d/di < 0$

Όπου M^d = η πραγματική ζήτηση χρήματος (M/P)

Και i = επιτόκιο της αγοράς χρήματος

Συμπέρασμα: Η συνολική ζήτηση χρήματος είναι θετική συνάρτηση του εθνικού εισοδήματος και αρνητική συνάρτηση του επιτοκίου.

Άρα η ταχύτητα κυκλοφορίας του χρήματος δεν είναι σταθερή και η ζήτηση χρήματος δεν είναι ένα σταθερό ποσοστό του ονομαστικού εισοδήματος.

Εξήγηση της αρνητικής σχέσης ζήτησης χρήματος και επιτοκίου: η κερδοσκοπική ζήτηση χρήματος (Κέυνς)

Υπόθεση 1: υπάρχουν 2 είδη περιουσιακών στοιχείων μόνο α) το χρήμα (δεν δίνει τόκο), και β) τοκοφόρα στοιχεία που ονομάζει ‘ομόλογα’, των οποίων η τρέχουσα τιμή (παρούσα αξία) είναι αρνητική συνάρτηση του επιτοκίου

Υπόθεση 2: Οι επενδυτές θεωρούν ότι το επιτόκιο τελικά ισορροπεί σε ένα μέσο επίπεδο διαχρονικά, έστω στο i^* .

Αν τρέχον επιτόκιο $i > i^* \Rightarrow$ προσδοκίες για πτώση $i \Rightarrow$ προσδοκίες για αύξηση τιμών ομολόγων \Rightarrow προσδοκίες για υψηλές αποδόσεις ομολόγων \Rightarrow ζήτηση για ομόλογα υψηλή & μηδενική ζήτηση χρήματος για λόγους κερδοσκοπίας (M^{dsp}). Άρα υψηλό $i \Rightarrow M^{dsp} = 0$

Αν τρέχον επιτόκιο $i < i^* \Rightarrow$ προσδοκίες αύξησης $i \Rightarrow$ προσδοκίες για πτώση τιμών ομολόγων \Rightarrow ζήτηση ομολόγων μηδενική – άπειρη ζήτηση χρήματος M^{dsp} για λόγους κερδοσκοπίας. Άρα χαμηλό $i \Rightarrow M^{dsp} = \infty$

Διαφορετικές προσεγγίσεις για την Ζήτηση χρήματος

Ποσοτική θεωρία: Η

ζήτηση

χρήματος είναι ανελαστική **Επιτόκιο i**

στο

επιτόκιο (όπως το τμήμα

ΑΒ της

καμπύλης).

Κεϋνσιανή θεωρία: Η

ζήτηση

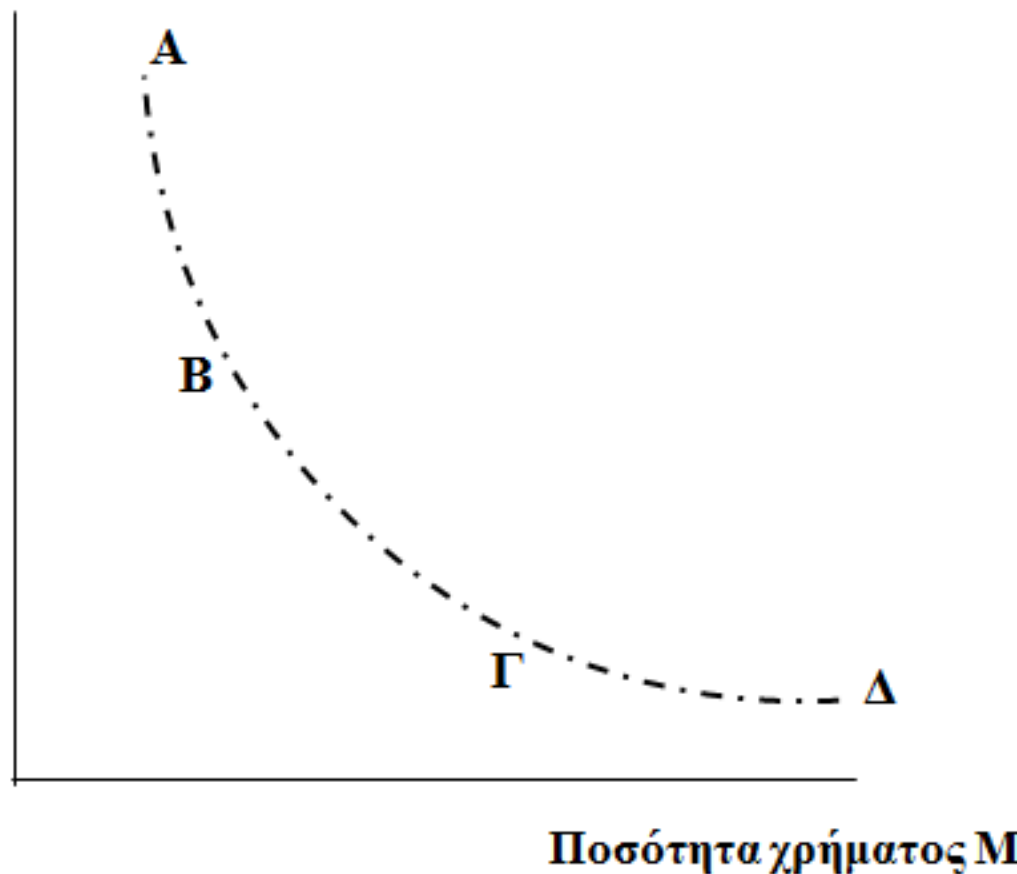
χρήματος είναι ελαστική

στο

επιτόκιο (όπως το τμήμα

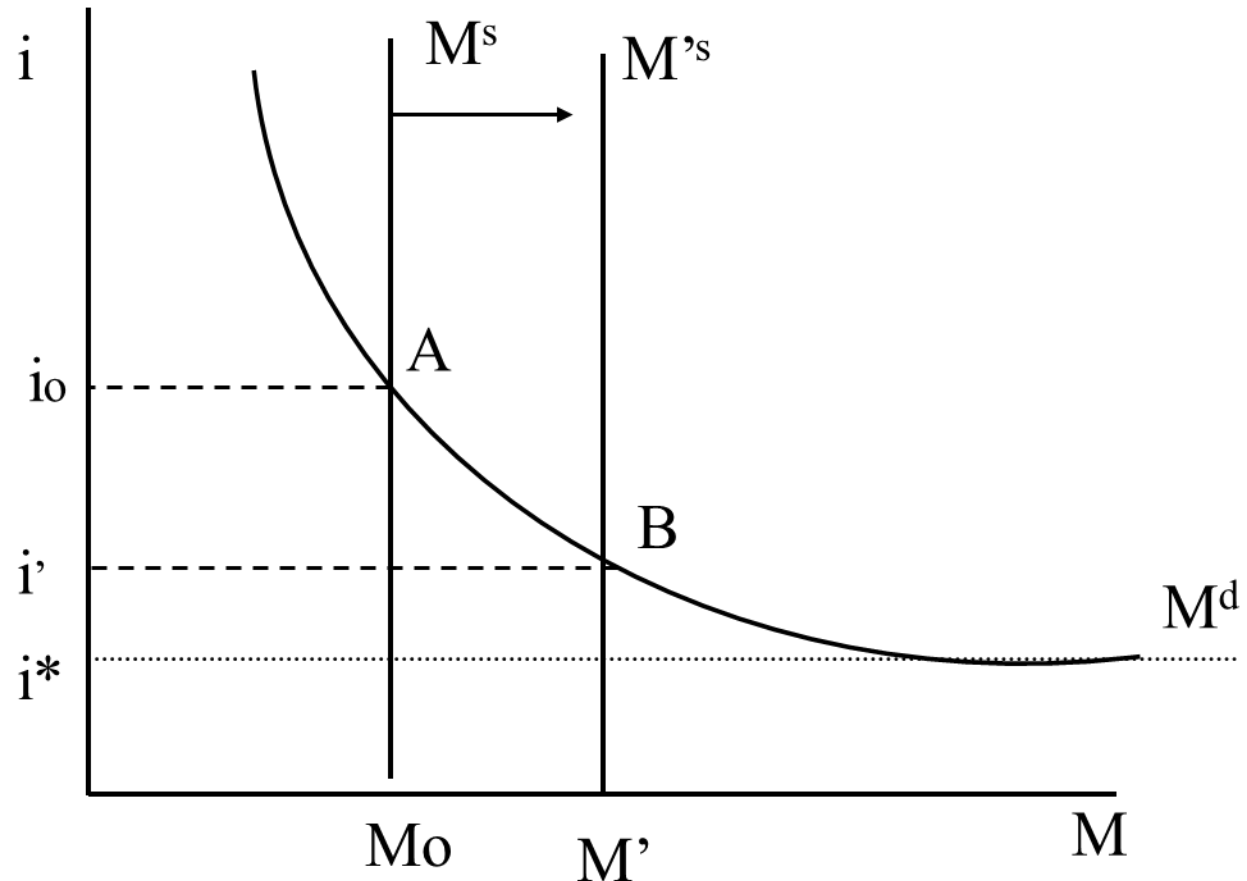
ΓΔ της

καμπύλης).

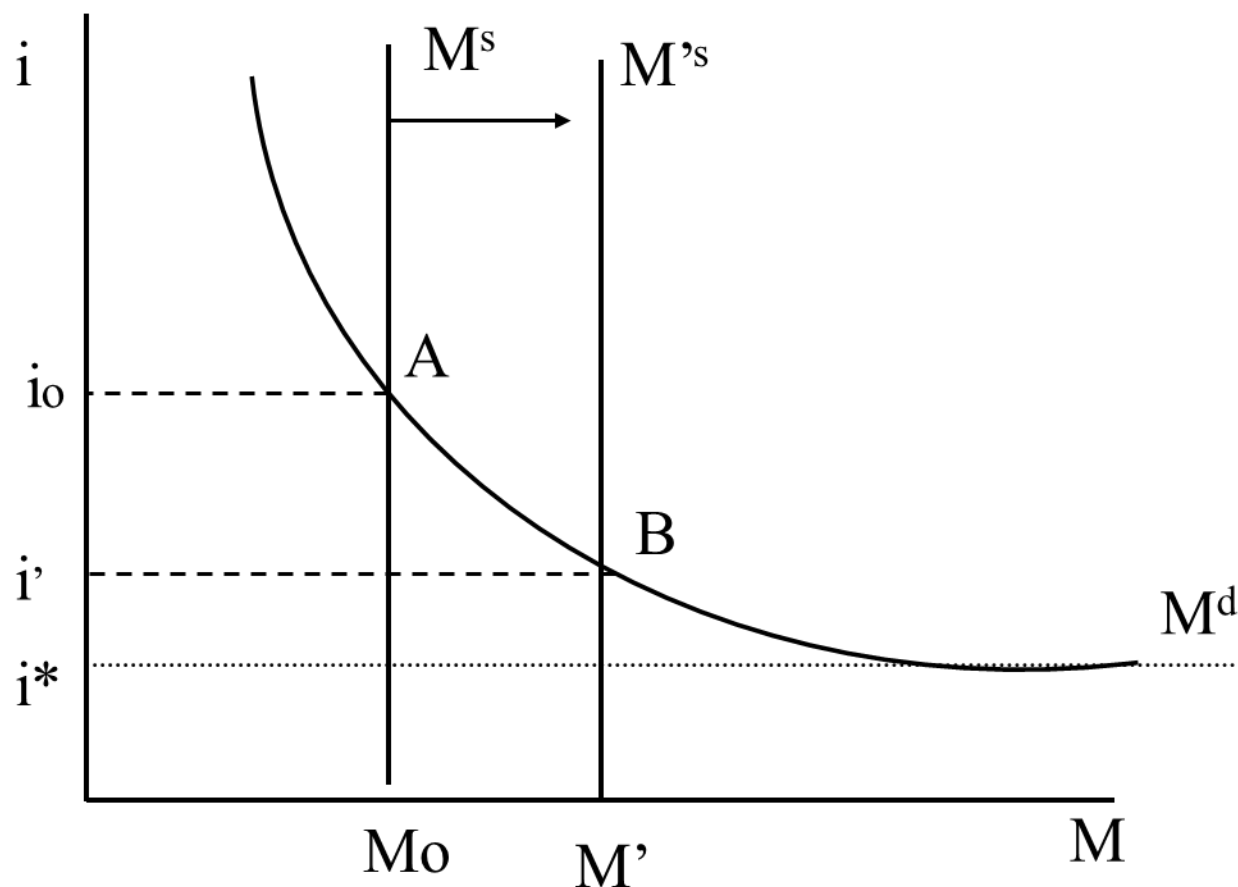
Ισορροπία στην αγορά χρήματος[1]

Επιπτώσεις της
επεκτατικής
νομισματική
πολιτικής:
Η αύξησης της
προσφοράς χρήματος
από την M^s στην M'^s
μετατοπίζει την
ισορροπία στην αγορά
χρήματος από το A στο
B. Έχουμε **πτώση** του
επιτοκίου και **αύξηση**
της ποσότητας χρήματος

Ισορροπία στην αγορά χρήματος[2]

Όσο πιο ανελαστική είναι η ζήτηση χρήματος τόσο πιο αποτελεσματική η νομισματική πολιτική στον επηρεασμό του επιτοκίου. Κατά τον Κέυνς, η ζήτηση χρήματος M^d γίνεται **απείρωσ ελαστική** κοντά στο επιτόκιο i^* . Τότε, η αύξηση της προσφοράς χρήματος αδυνατεί να μειώσει το επιτόκιο κάτω από i^* . Η οικονομία βρίσκεται σε **παγίδα ρευστότητας** και η νομισματική πολιτική είναι αναποτελεσματική.

Ο κανόνας του Taylor για την νομισματική πολιτική

Ο Taylor υποστήριξε αλλά και η εμπειρική έρευνα έδειξε ότι μια ΚΤ συνήθως θέτει το επιτόκιο-στόχο της διατραπεζικής (i_δ) με βάση μια εξίσωση συμπεριφοράς

$$i_\delta = \pi + i_\pi + 0,5(\pi - \pi^*) + 0,5(y - y^*) \quad \text{οπου}$$

i_π = πραγματικό επιτόκιο στόχος

π = τρεχων πληθωρισμός

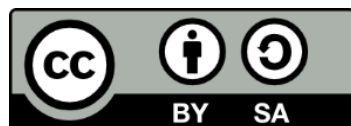
π^* = επιθυμητός πληθωρισμός

y = τρέχων ρυθμός μεγέθυνσης

y^* = επιθυμητός ρυθμός μεγέθυνσης

Η ΚΤ ανεβάζει το στόχο αν $\pi > \pi^*$ η/και $y > y^*$

Τέλος Ενότητας

Ευρωπαϊκή Ένωση
Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο

ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
ΕΙΔΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΔΙΑΧΕΙΡΙΣΗΣ

Με τη συγχρηματοδότηση της Ελλάδας και της Ευρωπαϊκής Ένωσης

ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΩΝΙΚΟ ΤΑΜΕΙΟ